

ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту.

Асобны № каштуня усягоды 35 кап.

№ 21

ГАЗЕТА КАШТУЯ:

	На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
У Расеі	15р.—к.	11р.50к.	8р.—к.	5р.20к.	3р.90к.	2р.60к.	1р.30к.
За граніцу	20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р.70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі выпісваюцца разам некулькі №№, та робіцца уступка на 20%.

Перамена адрэсу каштуня 50 кап.
Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918 г. 26 Юля.

Выходзіць ня менш чатырох разоў у месяц.

1-й год выдання.

Канцылярыя Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту адчыняна што дня, апроч свят, ад 10 г. да 4 гадзіны дня.

Вітабскі атдзел Беларускаго Нацыянальнаго Камісар'яту знаходзіцца у дома губэрнскаго Акцызнаго упраўленьня.

Газэта „Дзянніца“ прадаецца вося у якіх мейстах: На станцыях чугунак, на вакзалах Масквы і у атдэлах Нацыянальнаго Беларускаго Камісарыяту -- Вітабекум, Смаленскум і Пецябурскум.

Радакцыя.

3 юля месяцу у Пецябурзі выходзіць беларускі журнал

„Чырвоны Шлях“

Выдання беларускаго атдзелу Нацыянальнаго Камісарыяту хаўруса Паўночных Камун.

Адрэс радакцыі: Пецябурх, Жэатральная, 3.

Масква 26 юля.

Дзіцячым, зусім ня вытрымаў разумнай прадыхтоўнай сучасным момантам крытыкі, выскачка (ці як завуць яе) лівых с-р. паўстання ня прыняла Радавай Уласці значнае шкоды. Наадварот, яна паслужыла верным зельлем ля атрутнасці жыцця самоі лівя с-р. партыі. Местовыя арганізацыі па Расеі і многія асобныя з выдатных сяброў цэнтральных яе арганізацыяў самым няшчадным спосабам асудзілі задуму свайго камітэту і існа, прадлюдні адмяняваліся ад яго.

Вядома, на гэта зусім ня мяркавалі новыя загаворшчыкі супроць сучаснаго ўстрою, і калі вырахоувалі будучыя скажы свае справы, та думалі зусім іншым бадай мелі яны падзею на той, што ўсе іх арганізацыі па месцах падтрымаюць іх, ды нягаторыя „пастароннія“ людзі ня прапусціць выкарыстаць падходны момэнт ля напады на работніча-сялянскую равалюцыю. Гэты „пастаронні“, праудзі-выі ўсяго, і браіся, хоць і няахвотна,

новымі бунтарамі у рашчот болей другіх. Так яно ўсмадзелячы і вышла. Чуткі аб паўстанні у Маскве супроць радавае уласці запалалі на скрываючай радасцю сэрцы ўсіх абачных і таемных контр-равалюцэнараў і запаліла у іх спадзеву на жаданні прыход канцу панавання работніча-сялянскай равалюцыі. Газеты прыносяць весткі з рожаў канцоў аб тым, як адзіотныя, вандруючы без працы усямі чарнасоціні з старых ахвіцароў, юнгіроў ды рожаў белавардзейцаў націгнуліся у Маскву на помач... лівым с-р. У другіх жа месцах, як Муром, Рыбінек ды Яраслаў, абкрыліныя рыжовымі надзеямі—яны папрабавалі нават зрабіць напады і бунты. Але і на гэты раз—ўсе гэта чарноцца і злыбда заучэся зарадуваліся. Цвёрдасць і ахоувалоча працоўным народам утрымаласць сучаснаго палажэння з'явіліся нячаканна ля варагоў іх мосьні і крэпнімі. Гэта лініі раз няхай паслужа ім ву-рокам, няшчадным і гібельным ля іх, што заважы работніча-сялянскае равалю-цый узяты пад надзейны ахоу працоўнаго

народу. І німа ўжо у Расеі—апроч іназемцаў тае сілы, якая-б змагла скінуць новую будынку жыцця.

Працоўнаму ж народу, у свой чарод, трэ яшчэ мацней залучыцца на падтрымку сваіх заваў, зберагчы іх да лепшых часоў і знайсці у сабе тлія сілы і крэпасць, уладуючы якімі ня быліб нікаліва ні беднаго страшны і іназемныя буржуазыі з паслухнянымі покуль што ім штыхамі. Гэту сілу можа даць—толькі доўгая і старонная праца над разумным будаўніцтвам звязаных акцыбэрска равалюцыю закладзін палац сацыялізму.

За другімі.

16 юля у Екацярынбурзі на пастано-ві Уральскае Вобласнае Рады Работнічых і селянскіх дэпутатаў, змержан быўшы расейскі цар, Мікалай ІІ. Той, што мусіла стацца ўжо нямат часу ўперад, ста-лае—цар. Кожны шыры равалюцэ-згодна паківая галавою, і скажа: „Закон равалюцыі ня мае снагады! Так і трэба! Равалюцыя мусіць гвалтоўным парадкам перакручваць жыццё на другі, болей новы бок яго і у сваём перакруту ня-мілаваць нічога, што толькі есць адбі-кам старога, прыгоннаго, крываваго часу. Быўшы паробку самым ясным ахавайцам ліхоя пары ля расейскаго працоўнаго на-роду—вообраз яго катаванняў, мук і здыску. І толькі нейкім цудам пранесся віхор пометы між яго у часы вялікае равалюцыі, напхадаваўшы прымусяць яго раздзяліць долю французскаго Людовіка XVI і англіскаго Карла ІІ. То было на праудзі цуда-іначай пельга прывады вялікую пийдбайнасць вялікае равалюцыі!

Але далейшая развіццё яе, развіццё, якоа насця многія цуды першых днёў, разгортая шыры палах зацмы—і раз-гавія сабраную за ім цемь і захаваўшую у гэту цемь пецыць.

Ня тоя скажыць варагі равалюцыі, усе тыя гады і цмокі, якія працягвалі свае слізкія цемь і прагнаны вочы у той бок, дзе знаходзілася іх бажаство—ахавайца. З першых днёў равалюцыі, калі апошнія абмінула сваё няснагадаю цара, заблім-чэла у чорных стварэнніну рыжовае над-зел, што яшчэ прыдзе час, калі „Божы памазальнік“ верняцца да свае бывалаш-няе ўлады. І на працягу сямнаццаці ме-сяцаў жыцця свабоды, ня адзім раз рабілася проба памагчы вырнуцца яму да-ле. Гэтак паднімала пытаньня буржуазыя адаслаць яго на ахову за граніцу, гэтак рабілі загавор выявіці яго з Томску, у апошні час так сама падаточна ви-лася да крадзежы яго з Екацярынбургу. Равалюцыя ня дазволіла гэтаму збыцца. Няхай плача цинер, схаванушыся на кут-кох ліхам пецыць на магіля свайго а-я-куна.

Яшчэ адзін вораг.

Помыж з'ішчымі варагамі, якія нчы-льна залучыліся на паход супроць ула-ды работніча-сялянскай равалюцыі, ля-у-сіх масцеу контрравалюцэнары, хлу-

сна—сацыялісты ўсяго сьвету—дабавіўся новы страшны вораг—гэта халерная попасць.

Страшная наследства доўгай уся-сьветнай вайны прывяло да нячуваннаго голаду ўвесь свет, ўсе краі, а разам і Расею. А нячуаднай, бяспіскаея гаспа-дарства царскаго правіцельства і няуме-ласць правіцельства каліцыйнаго добра наладзіць справу дастаўкі і размерна-вання хлеба, памагі голаду знайсці до-бры і мосьны хундамент. Халерная ж попасць—скупак голаду, скупак таго нядахвату надсілкавання людзей, які гэтак гостра чуяцца цнперана на ўсёй Расеі. Страшныя весткі прыходзяць найболей с тых мейстаў, дзе справа з'ядою горай ўсяго, змест скопу бежан-цаў, як Ворша, Вітабчына, а так сама із Пецябурха. Троху ціпай валодае ха-лэра у другіх мейстах, але сваю лапу яна распацперла ўсюды. У случны момант ля Радавае Расейскае распубілі-халэра дужа штодняя з'явіцца. Таа глыб цемь, якая, к нашаму няшчасцю, жыве яшчэ у подзёй, даць добрую глебу ля пад-бухторвання гэтаго цемнаго народу ўся-кім ліхім скупак супроць гэтых сілаў, Работніча-Селянскаго правіцельства. Ужо чутны начавыя песьні чорных варон і соу, у якіх прычына халернае попасці ўзвальваюцца на цнперанію ўладу; ужо тысячы гадзіх рук і працаных б'юных зуст бяспрымонна хапаюцца за люцкую бяду і граюць на змучаных душах. Вося чаму наша першая справа у гэтым—які мата старанца выці барацьбу супроць папырэння халеры: прываць усе на-вуковыя сілы і глаўная ўзіцца за пра-відзеньня самае пільнае асцідоргі: ня шіць сыроя вады, ня есці псаванае стра-вы, ня мытае, ня паранае зеляні ды іншам. Разам з гэтым, трэ і душою падмацавацца і стаць з новаю цвёрдасцю крэпнім мурам на падмогу народнаму пра-віцельству. Каб у нас, у нашай падоорды яно нашло надзейны фундамент сваёй працы. Тады удацца, трэба верыць, ўсіх варагоў перамагчы і справіцца з новымі, якія могуць шточасна вышлыці на поварх.

Гутарка з В. Леніным.

Усерасейскі з'езд дэлегатаў ад бежан-цаў-беларусаў, які адбыўся з 17 па 21 гэтаго месяцу у Маскве, на першым сваім пасадзэнні пастанавіў паслаць да старшын Рады Народных Камісараў т. В. Леніна дэлегатам з навадамяненнем яго, што ён выбран з'ездам пачотным старшыною з'езду, а так сама перадаць яму вітаньня з'езду і запрасьці яго наведць з'езд. У дэлегатам былі выбраны: т. Усціловіч, часовы віраўнічы Бел. Нап. Кам. і да яго яшчэ два таварышы. Пры спатканьні, з т. В. Леніным у яго накою дэлегаты з'езду перадала яму вітаньня, а потым ад імя дэлегаты т. А. Усці-ловіч да дробкі у гадзіну гутарка паз-найму старшыню Рады Народных Камі-сараў з цнпераным пажаньнем Белар-усі, з яе жінучаю гісторыю, на працягу

якой беларускі народ працягнуў мора здзеку і ўцёку ад Літвы, Польшчы і Рэйскага самадзяржаўя.

Прычым дапоўніў, што і цяперашняя палажэння яе не лепшая: нямецкая улада у забрану частцы, бядовая палажэння бежанцаў — страшным скуткам адбіваюцца на нармальным жыцці Беларусаў. Цімаўна ж народная дае змогу бязкарна праваць ім усякім прахадзімам і апыкунам-буржуям. Т. В. Ленін дужа цікавіўся беларускім пытаннем, час ад часу пытаючы прадстаўніка даягачы аб усіх баках яго жыцця. Номяж з гэтым у асобку, т. Ленін счытаў, на якой мовы на з'ездзе гавораць. У канцы ен выказаў сваю шчырую спагаду мукам і гору беларускага працоўнага народу і паабяцаў на шкадаваць нічога для працы над яго асветаю і паліпшэннем яго палажэння.

„Вітайці з'езд ад мяне і дзякуючы за яго мне вітанні і выкаланую павагу“ сказаў ен на развітаннях.

Братом.

Сейця, гэі сем'я слабоды
Родныя брацця мае!
Руку падайца народу
Нашаму у цяжкай бядзе.
У горы жыве ен ды плача!
Бедны прапоўны народ,
Ворагі злыя капаюць
Яму яму напарод.
Зілай яго абабралі
Сніпчылі край дарагі—
Дзікай нявольні скавалі—
Уздзеі яра ланцугі.
І гнуцца прапоўны плечы—
Боль няпамерна гняне,
Скаргу сваю атдаючы
Годуй халоднай зямле.
Сейця, гэі сем'я пампчэння
Радныя брацця мае,
Ся нудь нам трэба няволю
Хутка у радной старане.

Андрэй Юшэвіч.

Новый поворот.

До последних дней еще не видно было результатов торжественного провозглашения Блорусской Радой в Минск Блоруссии народной независимой республикой, и расчеты Рады не оправдались, так как грамота, повидому, не встрѣчала одобрения правительства чужеземцев, занимающих территорию „независимой республики“, и действие ее (грамоты) таким образом не распространялось дальше канцелярских архивов народного секретариата, как и деятельность самой Рады, не шедшая дальше походов в Киев и попыток копировать свою строительную соседку Украину.

Но уже теперь, на основании поступающих как из сферы „Блорусского правительства“, так и вообще оттуда свѣдѣній и слѣдующих за ними фактов, приходится сказать, не сущая красота, что действительно уже начинают обрисовываться первые контуры в активном измѣненіи внутренних потрясений (именно потрясений, а не просто видоизмѣнений) положений на Блоруссии по пути приближения к той формѣ, которая может быть условно названа тѣм-то вроде буржуазной республики под протекторатством, вѣрнѣе под августѣйшим „любовительством“ Германии.

И на этот раз в ходѣ аргументацій не возникает столь ярких сомнительных противорѣчій на этот счет, чтобы можно было отнестись только с любопытством, безъ серьезнаго вниманія.

Положение вещей тѣмъ болѣе не говорить за сомнѣніе, что уже фактически приступили к исполнению своихъ обязанностей вернувшіеся изъ Украины, заручившись поддержкой Скоропадскаго, главы блорусскаго правительства Р. А. фонъ-Скырмунтъ, на кого именно и стараются рассчитывать германскіе империалисты, и какіе туманные признаки предвѣстниковъ сдѣлающагося переворота все болѣе и болѣе начинают циркулировать слухи о готовящемся передвиженіи нѣ-

мецкихъ войскъ на орнанскомъ направлении далѣе на востокъ за Смоленскъ съ цѣлью восстановления Блоруссии въ ея территориальныхъ границахъ, линія прохода которыхъ съ недурными аппетитами выработана особой комиссіей при народномъ секретариатѣ; такіе же слухи исходятъ отъ самихъ нѣмцевъ и на Витебскомъ направлении—у Невеля, причѣмъ для починя украинское правительство уже заявило объ отказѣ отъ притязаній на нѣкоторые уѣзды Минской губ., на которые претендовала Украина съ начала своей „самостійности“ и даже автономіи, не принимая въ расчетъ, что можетъ быть такое же „саморощенное домашнее“ „блорусское государство“ которое, какъ мы знаемъ, до сихъ поръ состояло, вѣрнѣе состоитъ изъ нѣсколькихъ „автономныхъ“ частей: западной—оккупированной съ 1915 г. нѣмцами, сѣверной—включенной въ составъ Курляндіи, южной—сѣвернѣе рѣки Припяти до линіи Полѣсскихъ желѣзныхъ дорогъ, составляющей принадлежность Украины, часть Могилевской, Минской и Витебской—Россіи и, наконецъ, Минскъ, Бобруйскъ, Борисовъ и нѣкоторые другіе города именуются „Блорусской независимой республикой“ и находящейся подъ вѣдѣніемъ Рады, а въ общемъ всѣми частями, вмѣстѣ, исключая, пососторонней распоряжается единолично генералъ Файкегейнъ, который теперь, прикрываясь именемъ и „правомъ“ вожаконъ правительства изъ Блорусской Рады, преступно дѣйствующихъ именемъ народа, повидому, съ согласія рейхстага, и рѣшилъ приступить къ указанному перевороту.

Не подлежитъ сомнѣнію, что этотъ переворотъ будетъ носить характеръ военнаго переворота съ цѣлью оформленнаго сознанія „блорусскаго государства“ и его „правительства“ на подобіе гетманской Украины. Но кто же усомнится въ томъ, что притѣненіе его скрыто осуществлеть ту политику, которую ведутъ (хитрая механика) германскіе империалисты подъ маской „политики болѣе широкой и гуманной, чѣмъ это имѣется въ Радѣ.“

Достаточно вспомнить, что заявлено ген. Эйхгорну его правительствомъ тотчасъ послѣ украинскаго переворота, чтобы сказать, что политика германскихъ империалистовъ въ отношеніи оккупированныхъ областей сводится прежде всего къ расширенію пространства для своихъ капиталистовъ и затѣмъ при помощи послѣднихъ возможно лучшему упроченію своей власти, ибо если прочтете и шире будетъ эта власть, тѣмъ успѣшнѣе будетъ борьба Германия за мировое господство—ей займется мечта—и тѣмъ болѣе будутъ выгодны ея торговыя интересы, на которыхъ и зиждется душа германскаго империализма.

Такимъ образомъ, подъ видомъ вѣншей „освобожденнымъ“ народамъ Германией проводится исключительное искусственная политика капитализма и империализма.

Но кровь этихъ двухъ двигателей государственной политики Германи, въ данномъ случаѣ она преслѣдуетъ еще одну цѣль—ослабленіе російской социалистической республики, чтобы не допустить революціонной заразы въ сферу своихъ трудящихся массъ и не дать имъ возможности проявить ихъ силу и тѣмъ самымъ должна будетъ пасть на голову своихъ нынѣшнихъ угнетателей.

Следуетъ слѣдуетъ—ожидаемый, вѣрнѣе подготавливаемый правителями изъ Блорусской Рады переворотъ на Блоруссии приведетъ только къ извѣстному улучшенію въ ходѣ вѣншей, или такъ называемой ограниченной политики Германи, съ точки зрѣнія выгоды интересовъ капиталистовъ и буржуазіи, но отнюдь въ сущности не явится переходомъ Блоруссии къ какому бы то ни было новому государственно-правовому положенію.

Было бы, конечно, весьма наивно думать, что этого лавенія не усматриваютъ наши минскіе, хотя и близорукіе, политики. Быть-они также видятъ, какъ крѣпнѣтъ съ каждымъ днемъ охватившее ихъ германское желѣзное кольцо, какъ торжествующе разстилается германскій империализмъ, но ихъ, помѣщиковъ, круп-

ныхъ землевладѣльцевъ, ихъ пугаетъ боязню потерять не только награбленное народное добро, но даже мелкіе личные интересы, а за ними тянутся и ихъ почитатели, которые въ концѣ концовъ стали на порогъ своихъ стремленій.

Что же послѣ этого можетъ быть у нашего „правительства“, кощунственно именующаго себя народнымъ, общаго съ народомъ?

Кромѣ „содружества“ съ германскими капиталистами—ничего!

Эти друзья Германи, приступая къ перевороту на Блоруссии, тѣмъ самымъ укрѣпляютъ союзъ нѣмцевъ съ русской буржуазіей, несущей черезъ смерть народа богатство, роскошь и славу королямъ и царямъ и ихъ слугамъ.

Обстоятельства, приближающія переворотъ на Блоруссии, становятся съ каждымъ днемъ замѣтнѣе, а слѣдовательно и опасность, грозящая намъ, нашей свободѣ, нашему существованію, усиливается—на что не надо закрывать самимъ себя глаза.

Но мы не должны унывать, идеи наши не должны меркнуть: мы должны продолжать нашъ бѣдный путь.

А путь у насъ одинъ—путь демократіи и пути освобожденія отъ рабства, борьбы съ капитализмомъ.

Иного пути у народа къ лучшему будущему какъ смертельная война съ капиталомъ и эксплуататорами быть не можетъ!

Янина Блудзенскій.

„Беларускі Шлях“.

Ці вы ведаеце, што гэта за шлях? Ці знаеце куды вядзе гэты шлях? Ці ведаеце аткуль ен бярэ свой пачатак? Хто правадаром па гэнаму „Беларускаму Шляху“? Не, мусіць ня знаеце—дык чуйце. Гэты шлях, „Беларускі Шлях“, (такая назва у Мінску сёньні) зусім ня з'явіўся хітра і гарна, гэа вяртаецца яго. Проста гэта аткуль ен бярэ свой пачатак? На прызвучу „Заранка“. Чаму ж ен не чакае ад пароту ці аднаго шабру, ці шабру другога, маа чым адметнаго. І вядзе гэты шлях... проста да Германи, у рукі ен буржуазіі, грамадуікоу і памешчыкау. Служаць жа правадарамі па ем усе, як адзін, верныя служкі іх, беларускія ісічна-чорасотнікі. Служба ж іх, шчырая і срдэшная: бязсцѣпанія крычаць, зазываючы: „Беларускі народ! Слухай нас і хадзі гэтым нашым, „Беларускім Шляхам“.

Але горная доля справяджа гэты шлях: толькі і абачы на ем хадушы-правадары—людзі ж простыя, людзі прапоўныя, маюць хонь вузкія, толькі сабой абалобаваныя дарожкі, якімі і ідуць, адваріушыся ад гэтаго шырокаго і мякаго шляха „Беларускаго Шляха“. Вось і тыя із нас, хто наткнуцца на гэты шлях, абмінаюць яго. Дураіцца і кроку ступіць на ем. Гэты шлях, „Беларускі Шлях“, прадаваны да цемны і чорныя грошы, а атабранаго матар'ялу, вядзе проста у вывалі і прыгон. Толькі скажэцеце ўсе тых, хто вліча іці гэтым шляхам за ім, каб нядаць яму змогі сыці на дарожку другу, на якой ходзяць людзі прычэплены і волі і шчасцю.

Наша з'ява ўжо, што за шлях, „Беларускі Шлях“. Гэтым шляхам і расхочу увесці беларускі народ у незалежнае расчэпкі! Ой, і хітрыя ж, хто праславаў яго, і дурныя, прамажыны! Аб паслаць па ем с часам выці іх рэдным ім шляхам „Беларускім Шляхам“.

Хадака.

Всеросійскій съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии.

Съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии, состоявшійся въ Москвѣ въ послѣдній Духовной Синодѣ, состоялся Всеросійскій съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии. На съѣздъ присутствовало болѣе 200 делегатовъ изъ разныхъ губерній. Съѣздъ ставилъ управленію дѣлами

Беларускаго Національнаго Комиссаріату тов. Устиловичъ.

Почетнымъ председателемъ съѣзда избранъ тов. Ленинъ.

Председателемъ съѣзда-коммунистъ тов. Голоскоу.

Въ первый день съѣзда избранъ президіумъ и заслушанъ докладъ Блорусскаго Національнаго Комиссаріата.

Отъ имени Центральнаго Исполнительнаго Комитета съѣздъ привѣтствовалъ тов. Леонтьевъ.

Отъ Совѣта Народныхъ комиссаровъ передалъ привѣтствіе тов. Устиловичъ.

Отъ имени съѣзда посланы слѣдующія привѣтствія:

Председателю Совѣта Народныхъ Комиссаровъ тов. Ленину.

Всеросійскій съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии, открывшійся сегодні 17-го іюля избралъ Вася, какъ вождя трудового народа, своимъ почетнымъ председателемъ.

Доводя объ этомъ до Вашего свѣдѣнія съѣздъ проситъ Вася почтить его своимъ присутствіемъ.

Всеросійскому Центральному Исполнительному Комитету Совѣтовъ Рабочихъ, Крестьянскихъ и Красноармейскихъ Депутатовъ.

Всеросійскій съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии, открывшійся 17-го іюля 1918 года, привѣтствуетъ Всеросійскій Центральны Исполнительный Комитетъ и выражаетъ увѣренность, что только онъ, какъ выразитель воли трудящихся массъ пойдетъ навстрѣчу съѣзду въ его работахъ и поможетъ блорусскому трудовому народу въ разрѣшеніи его насущныхъ нуждъ и защитѣ его интересовъ.

Съ своей стороны съѣздъ, являющійся выразителемъ воли трудового блорусскаго народа, всегда будетъ стоять на стражѣ завоеваній Великой октябрьской Революціи и направитъ всѣ свои силы къ тому, чтобы отторгнутая насиліемъ Блоруссия снова нахолилась въ объѣмѣхъ съ трудовымъ народомъ Великой Россіи.

Ко всѣмъ бѣженцамъ и трудящимся оккупированныхъ мѣстностей.

Всеросійскій съѣздъ беженцевъ изъ Блоруссии, выражая свое сожалѣніе тѣмъ товарищамъ делегатамъ, которые по разнымъ обстоятельствамъ не имѣли возможности прибыть на съѣздъ, считаетъ своимъ долгомъ довести до свѣдѣнія всѣхъ, что съѣздъ направитъ всѣ свои силы къ возможному улучшенію ихъ тяжелаго положенія.

Вмѣстѣ съ тѣмъ, съѣздъ шлетъ свой привѣтъ и горячее сочувствіе всѣмъ братьямъ труженникамъ блоруссамъ, украинцамъ и пр. національностей, томящимся въ настоящее время подъ игомъ германскаго империализма и мѣстной буржуазіи, стремящихся снова закабалить трудовой народъ и уничтожить всѣ завоеванія Великой октябрьской Революціи.

Гарыць касцер мой у цягне
Лятаюць іскры, бы зарніцы
І у чорнай згущанай сцяне
Праводзяць сцешкі-межаны,
Мігне адна, і хутка у высь
Святла кавалачак зазіня
Нібы гукнуўшы „Старанісь
Густая цемь хучэй!“ і гіня.

За ёю услед ліціць удагон
Не сястра і паслядоука
І, здаецца, у вераній разгон
І лет адважныя не стромкі.

Касцер жа жахалі й гарыць
І у злосці к цемні няпрагледнай
Слішая іскрау больш радзіць
Ды ўверх пуская іх нашчадна...

Гляджу на гэта і і сам
Гатоу, здаецца, з імі рвацца
К таўстым чарпючым сцянам
З начовай цемраю змагацца.

Цішка Гартны.

А Д РАДАКЦЫІ.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытальна напісаны на адным боку паперы.

Напрынятыя рукапісы звяртаюцца аўтарам, калі ля перасылкі будзе прыслана марка. Малыя рукапісы ня вяртаюцца зусім.

РАДАКТАР ПРЫМАЯ ад 11 да 5 г.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тал. 1-51-63.

Жаварышы

Селяня і работнікі беларусы! Чытайце і шырцавалюцыйную беларускую газету „Дзянніца“. А так сама усе, як хто можа, нясаромяючыся, прысылайце весткі аб жыцці ў вашых месцах работнікаў і селян, аб усякіх жыццёвых з'явішчах і трапунках. З вашага прыхілу належыць і пасьпях і жыццё нашай газеты. Нехай яна ня абміне, як нашага забранага краю, гэтак і тых куткоў другіх краёў, дзе жывуць браты беларусы.

Рэзалюцыя.

прынята Всероссийским Съездом бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи относительно дѣятельности Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата.

Заслушавъ докладъ представителя Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата тов. Устловича, Съездъ бѣженцевъ-бѣлоруссовъ признаетъ большую плодотворную работу Комиссаріата, направленную на благо и пользу родной Бѣлоруссіи.

Съездъ выражаетъ благодарность Комиссаріату за его дѣятельность по отправленіи бѣженцевъ на родину, по его широкой пропагандистской работѣ и по его культурно-просвѣтительной дѣятельности среди бѣженцевъ-бѣлоруссовъ въ такой трудный моментъ современнаго положенія Россійской Федеративной Совѣтской Республики, да при томъ еще при полной саботажности такъ называемыхъ образованныхъ лицъ Бѣлоруссіи.

При этомъ Съездъ даетъ Бѣлорусскому Національному Комиссаріату всѣ права юридическаго лица, всю полноту власти и полномочія по дѣламъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи и требуетъ принятія экстренныхъ мѣръ къ расширенію дѣятельности, достиженія полноты власти и организациі на мѣстахъ Отдѣловъ Комиссаріата.

Рэзалюцыя Усерасейскаго з'езду бежанцаў з Беларусі аб сучасным палажэнні Беларусі.

Усерасейскі з'езд бежанцаў Беларусі, азнаёміўшыся да дробі з тым палажэннем, якое царпер маладзіца ў нашай роднай старонцы, параніла прызнаць, што з гэтым палажэннем ніякім чынам не ляга агадзіцца. Вось там у Мінску залажылася некая, так прызывалі „Беларуская Правіцальства“, якім кіруюць памешчыкі-палікі, Р. Скірмунт, Хржонстоўскі, Денкоўскі і іх прыслужнікі, рожныя хаўсна-сацыялісты. Гэта правіцальства, стараючыся нібыта дастаць ля нашае старонкі незалежнасць, сапраўды ж гэтаю незалежнасцю дамагаюцца ўважлі ў нашай краіні скінуты царскі парадок і атдаць яе на абірання крываваму германскаму вайніцтву і буржуазіі. Пры гэтакім парадку, калі яно дапусціць зрабіць беларускі працоўны народ, ён ня будзе мець ні зямлі, ні волі і ня дастаі і канейкі за знішчанае вайною свае дабро. Беларускі працоўны народ, поруч з другімі дамагаючыся зямлі і волі і дастаўшы іх праз вількую Расейскаю рэвалюцыю, ніколі ня згодзіцца нава падпадаць пад цяжкі прыгон памешчыкаў і капіталістаў. Прысцяпючыся к волі, ён, як адзін чалавек, сумей устаць і адгнаць са свае краіны сваіх варагоў і прыскакаляў. Толькі ў барацьбе—свабода! Усім жа тым апекунам Беларусі, якія прыпадкам ля сваіх выгадаў спыніліся на ёй і стараюцца завялі іе на да незалежнасці, а да самаго страшнага прыгону, якога і дзяды

ня ведалі і ня зносілі, скажа: Вон з нашага краю, паганяны злыдні! Дамакранкі беларускі народ досі ўжо няцярпеў на працягу гісторыі і ад польскіх паноў і ад расейскіх чыноўнікаў і цяпер хоча быць вольным і шчаслівым. А гэта воля і шчасця будзе з'ім толькі тады, калі ён будзе жыць у вольнай злуча з расейскаю савецкаю рэспублікаю, ндаўшыся падкінуцца ні ў лапы беларускіх паноў, ні ў пастку нямецкіх капіталістаў. Далоу жа насаджаную немцамі с помаччу беларускіх памешчыкаў незалежнасць!

Няхай жыве вольная работніча-селянская Беларусь у цеснай братняй злуча з Расейскаю Савецкаю Рэспублікаю!

Нехай жыве вольная злуча працоўнаго народу усіх краёў і усіх нацыяў!

Мусі трэба так.

Беларус, ты цемны!

Гэта знаў уся!

Пяе гора у кожны—

Мусі трэба так?

Чуць відаць ваконца,

Шыбы, як кулак,

Ледзьва мкнецца сонца...

Няужэ трэба так?

Уніз асеўшы сцены,

Зваліны вушак,

Разам хлеу і сені...

Ці ж то трэба так?

Вузаныкі падворак...

Толькі падсвінак

Ходзіць бы паморак...

Мусі трэба так.

Сумная слябі!

Беларус, бедак!

Няужэ мысліш хіба

Ты, што трэба так?

Жонка хваравенька,

Дзятвара, бы мак

Дробнянка-маленька...

Ці ж то трэба так?

Світка—у латах латы—

Проста бы жабрак,

Цярпіш глум ад катаў

Усіх паноў і багатых...

Ці ж то доуга так?

Ці ж паном краіны

Сам ня зможаш стаць

І сваей судзьбынай

Цверда валадаць?

Ігнась Ладанчук.

РЕЗОЛЮЦІЯ.

Всероссийскаго Съезда бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи по докладу «о современномъ положеніи школьнаго дѣла въ Бѣлоруссіи».

Привѣтствуя въ обществѣ и дѣломъ политику Совѣтской власти въ дѣлѣ школьнаго строительства и въ частности созданія трудовой школы, Всероссийскій Съездъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи съ горечью отмѣчаетъ фактъ полного разрушенія школы въ Бѣлоруссіи въ связи съ эвакуаціей учебныхъ заведеній по обстоятельствамъ военнаго времени и ненормальнымъ условіямъ ея финансированія.

Для осуществленія идей Совѣтской власти Бѣлорусскому трудовому народу, жестоко пострадавшему отъ империалистической войны и обездоленному на протяжении всей его печальной исторіи, больше чѣмъ кому либо другому, особенно въ современныхъ условіяхъ тяжелаго пораженія и грозной опасности его отѣмеченія и колонизаціи необходимо свѣтотъ знанія для яснаго пониманія своихъ культурно-національных задачъ и установленія правильныхъ взаимно отношеній съ Совѣтской Россіей.

Въ роковой и рѣшительный часъ жизни хлѣбороба Бѣлорусса, въ моментъ нависшаго надъ нимъ призрака духовной смерти, священныи долгъ каждаго гражданина на учителя раздѣлитъ до конца тяжкую долю вскорыившаго его народа.

Всероссийскій Съездъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи въ силу всего вышеуказаннаго, рѣшительно настаиваетъ передъ рабоче-крестьянскимъ Правительствомъ Россійской Федеративной Совѣтской Республики, какъ защитникомъ интересовъ трудящихся, на слѣдующемъ:

1. Пераспространенія силъ изданныхъ декретовъ о ликвидаціи эвакуированныхъ школъ на школы всѣхъ типовъ, вывезенныя съ 1915 года съ территоріи Бѣлоруссіи, въ силу ихъ особаго положенія по сравненію съ школами другихъ національностей, въ цѣляхъ ихъ сохраненія для удовлетворенія духовныхъ нуждъ Бѣлорусскаго трудового народа.

2. Возстановленія уже ликвидированныхъ мѣстными Совдепами и переименованныхъ эвакуированныхъ учебныхъ заведеній Бѣлоруссіи.

3. Скорѣйшаго возвращенія всѣхъ школъ въѣсть съ ихъ имуществомъ и учительскимъ персоналомъ въ свои прежнія родныя мѣста, какъ передовыхъ постовъ на стражѣ защиты національной культуры отъ иноземнаго вліянія и производниковъ идей Совѣтской Россіи.

4. Оказанія матеріальной помощи эвакуируемымъ учебнымъ заведеніямъ и

М-ка Капыль у Равалюцый.

(Правд. Глядзі № 19).

Увайшоўшы ў мястэчка, прайшлі на важнейшым вуліцам, між стану, дзе жылы станы і на рыначным пляцу. Між песьняй весь час выгуквалі розныя дозунгі і весь народ, які запраўжаў рынак, голасна крычаў: „Ура-а-а! Ура-а-а!“

Даманстрацыя закончылася к поўначы і пераказваў, зрабіла нязмерна уражэння.

Доуга-доуга аб іой гутарылі ня толькі капыльняны, а і суседнія вёскі, к парадку сказаць, напужаны праз рожных старшын і вураднікаў аб капыльскіх дамакратых і равалюцанерах. Павядаменьня, як успаміналася вышэй, праз тэліграх было паслана ў Мінскія газеты і звярнула на сабе належачую увагу вышэйшаго начальства. Капыль быў узят пад нагляд яго нідэрмалючаго вока, як места дужа няспакойнага і нябязпечнага з боку пашырэння равалюцыйных ідэй.

Ужо скоро пошла даманстрацыя, спускаючы тудыш—другі, начальства капыльскае апамітавалася ад нагонянаго на яго страху і пачало дапытваць і прызываць, хто і як прымаў далучэння ў даманстрацыі. Гэта „смерцасць начальства“ фундаментавалася на дайшоўшых да яго вестках, што ў Капыль на падмогу яму будзе прыслана рота, або і болей салдат. Праўда, вестка аб сім ня была ўласным іх дастаткам, ведалі іе і некатарыя з капыльнян-жыдоў, якія далі знаць у арганізацыі, каб к таму часу быць гатовым:

усе прыхваць, на усякі прыпадок сабрацца правадыром арганізацыі да унію і іншай. Гэтым пастараліся скарыстацца і смела ды спакойна чакалі салдат, загатаваўшы к іх прыходу адозвы, у якіх абрысоувалася сапраўдныя палажэння ў Капылі і раз'яснілася іх місьлі (зацым прыслалі). Адозва канчалася прызывам к салдатам нислухацца прыказаму начальства і нійці караць капыльнян за справядлівае дзела-барацьбу за свабода.

У.

Спусціўшы з месца пошылі маніхвэстацы, так, нідзель за дзье—за тры да Валікадзі, ікрас аднэй нідзелью з ранку ўжо сярод капыльнян усе той і рабілі, што гутарылі аб салдатах. Усе да пэўна ведалі, што нны мусяць гэтым днём з'явіцца ў мястэчка. Хлопцы, які належалі, гэтак і пеналяжачы да дамакраты, збіраліся па двоя, па троя, а то і грамадкам і старонна абраджвалі палажэння. Было шмат і такіх, якія пабойваліся прыходу салдат, напужаны чуткамі, знарок пунчанымі на Капылі, што салдаты ідуць з памерам пакараць капыльскіх „бунташчыкоў“ як належаць, сagnaць у іх усю ахвоту да дамакраты. Але большасць жаварышаў нічоў ня пмачалі і сучыналі баззлівых, ведаючы, што і салдаты ня звярю, а людзі гэтыя салы і бадай ня чулы дамакратычаго чутца. Усе толькі і сачылі за дарогаю, ідуцаю на веставы горад Слуцак, чакаючы случнаго моманту, калі на вясеніум ца-

плаватум сонцу заблішчыць шчаць шыхоу. Трэба сказаць, што, наагул, Капыль салдаты наведвалі пачасту пры мапеурах, паходах ды іншых прыпадках і заусюды гэта ля Капыльня было надуо; вое днєўкі салдат у гэціхных мешчан палідалі у іх успаміны.

На гэты ж раз ці да прыходу салдату быў нуды гасцейшы, бо злыгваўся з пачуццём страху і за гэтым ня вызваў на сустрэч іх шмат цікаўных. З рэдку, на адчыняных узгрудках сталі, сабраўшыся, ня вялічкі грамадкі мужчын, так сама гутарых на тэму дню. Гутаркам і пастрою капыльнян прыдаваў асобны адбітак, які рабіўся з дужа рада пастрояных станавага і вурадніка ды двух сотнікаў, жыдоўскаго і беларускаго. Вое соім начальства капыльскаго быў надта заклапочан, бегаючы па мястэчку і шукаючы будыныны ля прышынку салдат. Аднак гэты клопат толькі станавіўся ціжарю ля адных сотнікаў, станы ж і вураднік ды і ног над сабою ня чулі—так шыра стараліся.

Тым часам, ікрас а 10 гадзіны раніцы, здазек, па дарога, з м-ка Раманава, пакзаліся салдаты. Усе з'сачыўшых за гэтым, зарухалі і шчыта затрывожыліся. Моладзь жа, кінулася іці на сустрэч. Па двоя, па троя—направіліся па дарога за мястэчка. Але у полы аднак вхіто ня пашоу, а усе спыніліся на краю мястэчка ды чакалі стрэчы с салдатамі. Вое тут та ікрас і аказаўся надта адметны момант, які шмат выклікаў потым

гамонкі і перасудау, а так сама прыдау гонара таварышам з арганізацыі. Справа ў тым, што салдатам, якіх вялі ўсіраць м-ка Капыль набалхвілі да таго многа аб значнасці і сілі сацыялістычнаго руху сярод капыльнян, што яны ня нажарт трывожыліся (як потым салдаты самі сазнаваліся) тым, ці зможа іх рота адна справіцца з сацыялістамі-бунташчыкамі. Вое, углежыўшы грамадкі вышаўшых на стрэчу ім хлопцаў і прыкмеціўшы цэлыя кучы народу на мястэчку, салдаты зразу стрэлілі, запынілі ход і, пастроіўшыся па баявому, падышлі к мяжы мястэчка, ды сталі, спынятыя начальствам, якоа так і падумала, што іх вышлі сустракаць з варужжам. Каб дапеўніцца ікрас аб пастрою капыльнян, праведаць ці ля безпечна ўвайходзіць у мястэчка, быў наслан разведчык да станавага. Покуль еп звярнуўся, прайшло каля гадзіны часу, за які таварышы-капыльняны пачалі разводзіць з салдатамі гутаркі і знаёміць іх з усім, што робіцца ў Капылі. Ля салдату гэта было нячаканнасцю, і усе рота зразу перамынілася ў пастрою. Ружжа салдаты пачалі разстаюляць у калы, збірацца ў гурткі ды іншыя. Зварнуўшыся на сланец так сама быў спакойны і, падаўшы ахвяду чыдулку, у канец заснакоіў і таго. На камандзі, с песьнімі, салдаты ўвайшлі ў мястэчку Капыль.

(Правд. Глядзі).

стары С.Д.

пошту праз накладную плату.